

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt VI. Apologeticae literae Protestantium ad Galliae & Angliae Reges: & quid his impetratum. Aleander Nuntius, ad Conuentum Spirensem & ad Caesarem legatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Concilium, nondum loco statuto inuitantis. Quasi verò potuisset
 locus constitui, nondum consultis super eo Principibus; & ipsum
 Diploma ad aliud eos inuitasset, quam ut ipsi parati essent, prom-
 ptissime haberent Episcopos ad Concilium adendum, vbi fuisset
 indictum: quæ Principum voluntas, opus erat ut prius innotesce-
 ret Pontifici, quam Concilium indiceret, ne quid frustra inceperet.
 Neque quidquam aliud per ea Diplomata voluit Clemens, nisi
 omnibus palam facere, à se pariter opportunum existimari Conci-
 lium, sibi quæ esse in animo id celebrare, dummodò alij Principes
 non obstitissent.

C A P V T V I.

*Apologetica litera Protestantium ad Gallie & Anglie Reges. &
 & quid his impetratum. Alexander Nuntius, ad Con-
 uentum Spirensium & ad Casarem legatur.*

Protestantes iterum Smalkaldæ conspirantes, statuerunt Au-
 gustano Decreto neuiquam obtemperare, armisque sese tue-
 ri, à variis Lutheri libris ad ea inflammati; qui cum prius do-
 cussent, non esse Magistratibus reluctandum, dum verebatur ad sibi
 supra vires esse, eosque irritare periculosum, tunc factâ virium ac-
 cessione, sententiam mutauit. Hi ergo, ut Pontificis Diplomati
 aliquam excusationis speciem obtenderent, literas in modum Apo-
 logiæ ad Gallorum Anglorumque Reges scripsere, suæ causæ ratio-
 nem reddentes, Concilium liberum flagitantes, & vtriusque Sceptri
 opem implorantes. Vterque Regum alienus à Casare, cupidusque
 ad clientelam suam contumaces illius subditos pertrahere, perhu-
 mano responso Concilij petitionem tamquam iustam comproba-
 uit, & Anglus inprimis ad eam rem apud Casarem operam suam
 spondit; neuter verò quidquam peni habuit eorum hæresim in-
 culcare: vnde Protestantium contumacia in Pontificem ac Casa-
 rem animosior sese erexit, & Gallus etiam Guillelmum Bellayum
 Langeum ad eos misit, quò scædus eum ipsis iniret, opemque ad ipsos
 tuendos offerret (non ad Casarem offendendum, ut refert Marti-
 nus Bellayus Guillelmi frater in sua Historia) quæ res ansam præ-
 buit hæreticis Germanis & Gallis, eas literas, eaque negotia Fran-
 cisci Regis iactandi, quasi iura quæ sibi arrogauerant promouen-
 tis; quamquam ille reuera semper Fidei Catholicæ tenacissimus
 extiterit, capitalique supplicio eos omnes multauerit, qui ausi
 sunt uita lib. 1.

* Lib. 4. &
 Spondanus
 ann. 1531.
 num. 31.

* Vide Ca-
 tharinum A.
 sunt uita lib. 1.

Historia
 Concilii
 Tridentini
 Lib. 3.
 Cap. 6.

1551. sunt per sua Regna veræ Religioni obloqui & aduersari. Sed ea quæ tunc eorum animos occupabat perturbatio, vtrique Regi aciem hebetauit, ne grauissima quæ impendebant mala prospicerent, dum incendium in aliena domo fouebant, mox ad proprias irrupturum. Vult præterea ^a Guicciardinus, stimulaturn à Francisco Solimannum, ad Germaniam inuadendam, quod ^b à Gallis scriptoribus negatur: at si fortè verum esset, ^c ab eorum sincera pietate meritò vituperatur. Enimuerò Turcarum aggressio, quod mox videbimus, nullum attulit Gallicæ potentia incrementum, sed ingens Ecclesiæ Catholicae detrimentum.

^a Lib. 10.

^b A Bellayo & Spondano, locis citatis.

^c A Spondano.

Conspicatus itaque Cæsar, Lutheranos Principes, Decreto Augustano inobsequentes, oblato Concilio haud acquiescere, gratus etiam se non posse vires suas in eos conuertere, cum satis non essent, quæ absque illorum viribus hosti potentiori resisterent; cepit denud viam aliquam inire, quâ eos conciliaret, indixitque nouum Spiræ Conuentum, ad rei tum sacrae tum profanae præsidium. Ibi iussit Pontifex, quò cuiuscumque contra Religionem molimini iretur obuiam, interesse Archiepiscopum Aleandrum, Nuntium à se Cæsari destinatum; quippe illius causæ ac Principis fami expertum, eidemque gratum ex insita nobis voluptate cum iis agendi, quibus gratificati sumus. Quod sanè tunc patuit, cum illum Cæsar hilariter exceperit, & de iis quæ Wormatiæ acciderant, iucunde meminerit. Sed antequam ad Aulam Cæsaris Aleander adiret, Spiram contendit, vt indicauimus, sed ignoto habitu, et Legati consilio, ne quem motum cieret; postea verò Ferdinandi Regis permisso palam prodit. Verùm ibi Conuentus non coactus, dilatus quò Cæsar interesset, & sequenti vere Ratisponæ indidus. Inde Bruxellas abiit Aleander, vbi Cæsar vnâ cum Legato aderat,

^a 1. Septembris 1551. in libro Archiepiscopi Vaticani, inscripto, *Acta Conuentus Ratisponensis, & alia quaedam vix digna.*

ei quæ literas Pontificiâ manu scriptas reddidit, in quibus, cum reliqua in Aleandro reponeret, vt pote summâ doctrinâ conspicuo, mentisquæ Pontificiæ satis gnaro, duo adiciebat.

Primum: Si Cæsar, quò grauiorem euitaret cladem, opus esset, censeret aliqua concedi, quæ, nisi compelleret necessitas, concedenda non forent, curaret, ne indulgentior in iis esset, quæ reliquis Orbis Christiani Prouincias offenderent; pactionesque ita sanciret, atque firmaret, ne postmodum eo discendente res ad priora incommoda relaberetur. Præterea, ne quæ Germaniæ concederentur, essent huiusmodi, vt reliquas nationes allicerent ad eadem efflagitanda, sicut in quibusdam euenerat. Quod apertè Suauem falli redarguit, affirmantem, vt retulimus, indignatum Pontificem, quòd Cæsar Augustus

Augustæ in spem adduxerit hæreticos, ipsis aliquid indulgendum in ritibus ac præceptis, ubi Catholicæ Fidei dogmata receperissent.

4 Alterum in eo erat; Quod Pontifici suboluerat, ab Alphonso Ferrariæ Duce fuisse Cæsari significatum, interceptas à se Clementis literas ad Galliarum & Britanniarum Reges, quibus ipsis amplè se facturum satis pollicebatur, modò Concilij negotium inturbarent. Tulit id ægerrimè Pontifex, enixèque à Cæsare petiit, ut pro sua in ipsum benevolentia efficaciter hæc literas in veritatis lucem ab Alphonso proferendas curaret. Quapropter impensissimè Nuntio iniunxit (cui explicauerat in mandatis, id in quo Pontifex satisfactorum se Regibus fatebatur, solum esse cuiuscumque sententiæ suspensionem de coniugio inter Catharinam & Anglum legitimo declarando) ut Cæsarem ad eam rem enucleandam vrgeret: quod si responderet Cæsar, se de Pontificis integritate minimè dubitare, haud tamen acquiesceret. ^a Cæsar speciem præferens quasi incompertum quiddam audientis, respondit; Etiam si ea Alphonso insinuasset, haud se fidem adhibiturum fuisse, gnarum vnde res emanasset, & confestim cuncta Pontifici significaturum fuisse. Nuntius tamen haud destitit, sed ex præscripto Pontificis multa subdidit de infenso Ducis animo in Leonem & Clementem, de iis, quæ contra hunc per literas egerat cum Adriano in Hispania, statim ac Pontificatum iniiit, de suppeditatis commodis exercitui ad Romæ cladem properanti; iterumque institit, ut quando exploratum erat, ab Alphonso ea fuisse iactitata, Pontificem Carolus solaretur, curaretque, uti Dux vel mitteret vel ostenderet literas interceptas. At Cæsar, captato ad deliberandum spatio, iterumque Nuntio stimulante, ^b subiecit, incredibile sibi videri, ab Alphonso haud amotæ mentis homine ea fuisse iactata: vnde res vltra non processit.

5 In eodem congressu Alexander aliud negotium insinuauerat, quod valdè sollicitum habebat Cæsarem; id erat propositum à Rege Galliarum connubium inter Henricum Aurelianensem Ducem, eius filium secundo loco genitum, & Catharinam Alexandri Ducis sororem, sed iustis nuptiis genitam, adeoque neptem Patruelis Clementis. Communicauerat hic Bononiæ cum Cæsare hanc Regis petitionem, per speciem consulentis: ille verò, siue remanentem ratus, nolensque per dissuasionem se Pontifici obstringere, ut ea illi emolumenta rependeret, quæ tam splendida nuptiæ pollicebantur, siue quòd, statuta apud se Italiæ pace, perspiceret conductura publicæ utilitati eam Pontificis cum utroque Principe coniunctionem, ad consensum hortatus est. Deinde Rex, mutato consilio, aliam

Paris I.

Ii

Henri

a Literæ Sangæ ad Alexandrum eadem die, hoc autem cum reliquis scripturis, spectantibus ad ea quæ gessit Alexander, tam Nuntius quam Legatus, tradita fuerunt Sirlerio Vatic. Biblioth. Custodi ab Alexandro Coruino, aliquot annis post mortem Marcelli II. qui eas habebat.
b Literæ Alexandri ad Iacobum Saluiatum 14. Nouemb. 1531. quæ cum sequentibus extant in volumine Biblioth. Vatic.

1531. Henrico filio uxorem à Rege Romanorum poposcerat. Cæsar vero, seu colorata seu veræ rationis obtentu, respondendum à fratre curauit; Cùm de altero Henrici coniugio cum Pontifice agitarum fuerit, haud par esse, illud obturbare; quòd fortasse conuiceret ex ea Regis varietate, eò magis eius animum alienum à filij nuptiis ad priuatam sponfam demittendis, eoque propensioem erga se Clementis animum futurum, dum ad extollendam illius familiam vel per æmuli affinitatem operam dabat; infensioem verò erga Franciscum Regem, qui Clementem spei umbrâ allexisset, eiusque in credendo leuitatem publico risui traduxisset. At verò vbi Rex cepit rem acrius ac seriò vrgere, Carolus suis ministris Romæ de gentibus significauit, sibi huiusmodi negotij progressum minime probari. Quare per Nuntium Pontifex conquestus, rei seriè Cæsari referuit, ostenditque, prius quidem patefactâ sibi Caroli voluntate, fas futurum fuisse, oblatam spem honestis excusationibus præcidere; nunc verò ab ipso etiam compulsus eò vsque progredi, si ex improviso retrocederet, maximum aditurum discrimen, Regis Gallorum animi altiùs vulnerandi, qui se & repulsâ despectum, & mutatione delusum existimaret.

Tunc igitur Cæsar Oratoribus Pontificiis declarauit, sibi quidem alioqui coniugium illud placere, sed ex eo solum sollicitudinem iniici, quòd à suis ministris audierat, destinatum à Pontifice Parmam ac Placentiam Catharinæ dotem; quod sancito secum fœderi repugnabat, concordique vtriusque sententiæ, ne Gallus in Italia pedem figeret: in reliquum optare sese ad Christianæ rei bonum, vt Pontifex communem se parentem gereret, & vtrumque tamquam filios amaret, modò ipsè prærogatiuam *Primogeniti* non amitteret. His Nuntius & Legatus respondere: Quod spectabat ad dandam alteri earum Vrbium possessionem; si Clementi, quando Florentino bello adeò premebatur, ne in mentem quidem venerat vel oppiduli alienandi, multò minùs potuisse tunc in animum cadere, vt auferret sponsæ suæ, quòd alienam dotaret, tam optimam ditionis Ecclesiasticæ partem. De *Primogeniti* prærogatiua, competam esse Carolo per tot argumenta Pontificis beneuolentiam, vt nihil liceret ambigere: præterquam quòd ea illi iure debebatur, vt inquam Cæsari & Ecclesiæ Patrono. Placuit mihi rem hanc exponere, quòd palàm fiat, quàm iniuriâ Pontifex ille carpatur minus sinceræ in Cæsarem amicitia, quòd cum ipsius æmulis affinitatem contraxerit.